

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

8' 2021

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 8, 2021

**На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1)
журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.**

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2021**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломосць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;

Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);

Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Войцех Войтила – доктор гуманітарних наук у галузі філософії (Республіка Польща);

Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Демидова Ірина Андріївна – кандидат юридичних наук, доцент (Республіка Білорусь);

Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);

Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;

Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);

Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;

Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;

Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);

Смирнов Максим Іванович – кандидат юридичних наук, доцент;

Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;

Тернушак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;

Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);

Федчишин Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук;

Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 11 від 23.06.2021 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Ахтирська Н.М. ПРАВО НА ЗБРОЮ: ЧИ МАЄ КОРЕЛЮВАТИ ЗАКОНОДАВЧА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ З ОБ'ЄКТИВНОЮ СИТУАЦІЄЮ.....	12
Коломоєць Т.О., Лученко Д.В., Кушнір С.М. ЧИ МОЖНА ВВАЖАТИ ІСПИТ НА РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МООВОЮ ПРЕТЕНДЕНТОМ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ ДІЄВИМ «АНТИКОРУПЦІЙНИМ ФІЛЬТРОМ»?.....	16
Матвєєва Т.О. ПРАВО ДАВНІХ АФІН.....	20
Панова О.О. ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ МІГРАЦІЇ.....	25
Ригіна О.М. «ПРАВОВИЙ СТАТУС ДИТИНИ», «ПРАВА ДИТИНИ», «ПОТРЕБИ ДИТИНИ», «ІНТЕРЕСИ ДИТИНИ»: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	28
Шаповалова І.О. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ.....	31

РОЗДІЛ 2 КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Гавриленко Т.С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У МІСТІ КИЄВІ.....	35
Гнєзділова Н.В. ЕКСПЕРТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНІВ: СУБ'ЄКТИ ТА ПІДСТАВИ.....	37
Діденко О.М. ДО ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА МІСЦЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ В МЕХАНІЗМІ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ.....	42
Казарян В.М., Зернюк В.В., Лозовський Д.Є. ГЕНЕЗА ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА.....	46
Литвиненко І.Л., Рижук І.В. ЗМІСТ ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДЕЛЕГОВАНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.....	52
Малетич М.М. СТАТУТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ: ЧИННЕ ТА ПЕРСПЕКТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.....	57
Чистоколяний Я.В. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗПОДІЛУ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ МІЖ ПРЕЗИДЕНТОМ І УРЯДОМ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ: ГОЛОВНІ ВІДМІННОСТІ.....	61

РОЗДІЛ 3 ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Гаврік Р.О., Анікіна Г.В. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	66
Єніна Л.В. ФОРМИ ТА СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ СТОРІН ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ.....	70
Єрофєєнко Л.В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	75
Керноз Н.Є., Стеченко К.Л. СУДОВА ЮРИСДИКЦІЯ В УКРАЇНІ: НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ.....	80
Лучковський В.В. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПЕРЕБУВАННЯ У ФАКТИЧНИХ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИНАХ НЕМАЙНОВОГО ХАРАКТЕРУ.....	86
Надієнко О.І., Воронова О.В. ПРАВО НА СПАДКУВАННЯ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ ОДНІЄЮ СІМ'ЄЮ БЕЗ ПЕРЕБУВАННЯ У ШЛЮБІ.....	90
Оксанюк О.А. ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ ПОДРУЖЖЯ.....	94
Позняк В.М. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ СПІЛЬНОЇ СУМІСНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ.....	97
Поливач Є.Ю. ДОГОВІРНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ МАЙНОВИХ ПРАВ ТВОРЦІВ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ.....	101

Розгон О.В. ВІДТВОРЕННЯ ТВОРУ У СКЛАДІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ І ПУБЛІЧНЕ СПОВІЩЕННЯ ЯК ОКРЕМІ СПОСОБИ ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ.....	105
Суц О.П. ПРАВОВА ПРИРОДА БІРЖОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	108
Татулич І.Ю., Савчин Н.М. УЧАСТЬ АДВОКАТА У СПРАВАХ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	112
Яновицька Г.Б. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ПРОЄКТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ».....	117

РОЗДІЛ 4 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Дюжник Д.О. ПРОЦЕДУРА SQUEEZE-OUT У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ.....	121
Лига А.І. РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ З ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В АКТАХ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ.....	126
Русаль Л.М. НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РІЄЛТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	132

РОЗДІЛ 5 ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Боднарук М.І., Орловський О.Я. ПРАВО ЛЮДИНИ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ.....	136
Бойко В.Б. ДО ПИТАННЯ ПРО МІСЦЕ МЕДІАЦІЇ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	140
Клец Т.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ З ПИТАНЬ ЗАСТОСУВАННЯ ШТРАФНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ.....	144
Купчак М.Я., Саміло А.В. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ КАДРОВОГО АУДИТУ Й АУТСОРСИНГУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	149
Парпан Т.В. ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ ЩОДО ПОГЛИБЛЕННЯ ФЛЕКСИБІЛІЗАЦІЇ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ, ЗУМОВЛЕНІ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19.....	153
Соцький А.М. ОЗНАКИ ТА КРИТЕРІЇ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	157
Щербюк Н.Ю. МІЖНАРОДНІ І НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ГЕНЕЗИ ПРАВА НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	160

РОЗДІЛ 6 ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Барабаш А.Г., Стеченко К.Л. ОБ'ЄКТИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ Й КЛАСИФІКАЦІЇ.....	163
Волох П.В., Левченко Г.П., Острініна О.П. ПАРАДИГМА БОНІТУВАННЯ ҐРУНТІВ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В АГРАРНОМУ ПРАВІ.....	168
Левченко В.Р., Волох П.В., Левченко Б.Р. АГРАРНО-ПРАВОВИЙ МОНИТОРИНГ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	176
Мельник О.Г. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	181
Пришляк Г.Я. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ВИНИКНЕННЯ «ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ», ЯКІ Є ВАЖЛИВИМИ У СУЧАСНОМУ ТВОРЕННІ ДЕРЖАВИ.....	186
Тусва О.М. АКТУАЛЬНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	191
Firsova N.V. PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE AGRICULTURAL SPHERE: PROBLEMS OF LEGAL COVERAGE.....	195

РОЗДІЛ 7 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Агакарян Р.С. МЕТОДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ.....	200
Байдюк І.І. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ.....	208
Буханевич О.М., Марцинкевич В.А. ВИДИ ПАСИВНИХ ДОХОДІВ.....	212
Гарат М.Р. ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	217
Долгополов А.М., Несін К.В. АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА АДВОКАТА НА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ.....	220
Зима О.Т. ПРАВА ПАЦІЄНТА В ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО СИСТЕМУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я».....	223
Кіпчарський О.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ.....	227
Лиля-Барська А.В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	230
Майданевич Г.А. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ.....	232
Муза О.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ УТВОРЕННЯ НОВИХ РАЙОНІВ В УКРАЇНІ.....	236
Негара Р.В. ПІДТВЕРДЖЕННЯ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ ПІД ЧАС ВСТУПУ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ: ГЕНЕЗА ТА СУЧАСНИЙ СТАН.....	240
Овчаренко А.С. ГОРИЗОНТАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ МОНИТОРИНГ ЯК ПРОГРЕСИВНИЙ СПОСІБ ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	246
Парашенко О.К. РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ РЕЖИМІВ В УКРАЇНІ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	250
Смакограй М.К. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	254
Смерницький Д.В. ПРАВОВІ ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СФЕРІ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	258
Солодан К.В. ПОНЯТТЯ ІТ-ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ МЕТИ ОПОДАТКУВАННЯ.....	261
Сторожук І.П. ІНФОРМАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ.....	264
Туровець Ю.М. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НАДАННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА.....	268
Хайдер Саїд Джіхад Аль-Саєді. ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДУ ДИСЦИПЛІНАРНИХ ПРОСТУПКІВ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	272

РОЗДІЛ 8 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Граб М.І. ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ НЕТОЧНОСТЕЙ У ВИЗНАЧЕННІ ВИДІВ СПІВУЧАСНИКІВ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ.....	276
Жданова І.Є., Ковальчук Л.В. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СТАТТЕЮ 111 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	279
Ларченко М.О. ВПЛИВ ДОСЯГНЕНЬ НЕЙРОБІОЛОГІЇ НА КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО.....	282
Матвійчук М.А. КОНЦЕПЦІЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СПРАВИ І. МАЛИНОВСЬКОГО.....	288
Продан Т.В. ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	296
Савченко В.А. НАДАННЯ НЕНАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЗАСУДЖЕНИМ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ У ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	299

Станкевич Ю.В., Лихова С.Я. ПРАВОВА ОХОРОНА ТА ВПЛИВ МЕХАНІЗМУ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ НА ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	303
Таволжанська Ю.С. ПОШИРЮВАЛЬНЕ ТЛУМАЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ З УРАХУВАННЯМ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНИХ ВИМОГ ЄСПЛ (НА ПРИКЛАДІ НОРМИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КАТУВАННЯ).....	307

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Ангеленюк А.-М.Ю. ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА ОЦІНКА ЇХ НАЛЕЖНОСТІ ПІД ЧАС СУДОВИХ ЗАСІДАНЬ.....	310
Баженова А.І. ПРО ПИТАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ.....	314
Беспалько І.Л., Потапова Л.В. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИ РОЗГЛЯДІ КЛОПОТАННЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ (IN ABSENTIA).....	321
Власенко С.О. СПОСІБ ВЧИНЕННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	325
Завидняк В.І. ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ СЛУЖБОВИМИ ОСОБАМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА.....	329
Завидняк І.О. ДОПУСТИМІСТЬ ДОКАЗІВ, ОТРИМАНИХ У ПРОЦЕСІ НАДАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ.....	332
Каланча І.Г., Гаркуша А.М. КОПІЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ДОКАЗ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ТА ТЕХНІЧНИЙ АСПЕКТИ.....	336
Кравчук П.Ю. ОГЛЯД ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ ВИМОГ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПІДПАЛІВ.....	340
Мирошниченко Ю.М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ОКРЕМИХ СУДОВИХ МЕТОДИК.....	345
Нікітенко В.М. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПІДСТАВ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	349
Ортинський В.Л. ЮРИДИЧНИЙ ЗМІСТ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ.....	353
Спасенко К.О. ДЕЯКІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИННИХ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ З ПІДВИЩЕНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ.....	356
Тугарова О.К. ФАКТОВІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ НЕПРЯМИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	359
Яремчук В.О. НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛІДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗНАТЬ У ЗМАГАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	363

РОЗДІЛ 10

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Устїнова-Бойченко Г.М., Барабаш Н.О., Черниш Т.В. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ЕКСТРАДИЦІЇ.....	365
---	------------

CONTENTS

SECTION 1

THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Akhtyrska N.M. THE RIGHT TO BEAR ARMS: WHETHER THE LEGISLATION SHOULD CORRELATE WITH THE OBJECTIVE SITUATION.....	12
Kolomoiets T.O., Luchenko D.V., Kushnir S.M. WHETHER STATE LANGUAGE PROFICIENCY TEST OF A CANDIDATE FOR CIVIL SERVICE CAN BE CONSIDERED AN EFFECTIVE “ANTI-CORRUPTION FILTER”?.....	16
Matvieieva T.O. LAW OF ANCIENT ATHENS.....	20
Panova O.O. PRINCIPLES OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF MIGRATION.....	25
Ryhina O.M. “LEGAL STATUS OF THE CHILD”, “RIGHTS OF THE CHILD”, “NEEDS OF THE CHILD”, “INTERESTS OF THE CHILD”: THEORETICAL AND LEGAL CHARACTERISTICS.....	28
Shapovalova I.O. SCIENTIFIC AND THEORETICAL CHARACTERISTICS OF LEGAL CULTURE.....	31

SECTION 2

CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Havrylenko T.S. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE CITY OF KIEV.....	35
Hniezdilova N.V. LEGISLATIVE EXPERTISE OF LAWS: SUBJECTS AND GROUNDS.....	37
Didenko O.M. ON THE FORMATION AND PLACE OF THE CENTRAL ELECTION COMMISSION IN THE MECHANISM OF THE STATE IN UKRAINE.....	42
Kazarian V.M., Zerniuk V.V., Lozovskyi D.Ye. GENESIS OF THE PRINCIPLE OF THE RULE OF LAW....	46
Lytvynenko I.L., Ryzhuk I.V. CONTENT AND PRACTICE OF IMPLEMENTATION OF DELEGATED POWERS OF EXECUTIVE BODIES BY LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES.....	52
Maletych M.M. STATUTES OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE: CURRENT AND FUTURE LEGISLATION.....	57
Chystokolianyi Ya.V. CONSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF THE DISTRIBUTION OF COMPETENCIES OF THE EXECUTIVE POWER BETWEEN PRESIDENT AND GOVERNMENT IN UKRAINE AND POLAND: MAIN DIFFERENCES.....	61

SECTION 3

CIVIL LAW AND CIVIL PROCESS; FAMILY LAW; INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Havrik R.O., Anikina H.V. LEGAL CONSEQUENCES OF TERMINATION OF MARRIAGE IN FAMILY LAW: COMPARATIVE LEGAL ASPECT.....	66
Yenina L.V. FORMS AND WAYS OF PROTECTING OF THE RIGHTS AND INTERESTS OF THE PARTIES TO THE MARRIAGE AGREEMENT.....	70
Yerofieienko L.V. LEGAL ASPECTS OF IMPROVING THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE.....	75
Kernozy N.Ye., Stechenko K.L. JUDICIAL JURISDICTION IN UKRAINE: NEW TRENDS AND PROBLEMS OF DISTINCTION.....	80
Luchkovskiy V.V. LEGAL CONSEQUENCES OF BEING IN A DE FACTO MARITAL RELATIONSHIP OF A NON-MATERIAL NATURE	86
Nadiienko O.I., Voronova O.V. INHERITANCE RIGHT OF A MAN AND A WOMAN, LIVING AS A FAMILY WITHOUT MARRIAGE.....	90
Oksaniuk O.A. ON THE QUESTION OF THE CONCEPTS AND SIGNS OF SEPARATE RESIDENCE REGIME.....	94
Pozniak V.M. LEGAL REGIME OF JOINT PROPERTY OF SPOUSES.....	97
Polyvach Ye.Yu. CONTRACTUAL MECHANISMS FOR PROTECTION OF PERSONAL NON-PROPERTY RIGHTS OF CREATORS OF COMPUTER PROGRAMS	101

Rozghon O.V. REPRODUCTION OF A WORK AS PART OF AN AUDIOVISUAL WORK ON THE INTERNET AND PUBLIC ANNOUNCEMENT AS SEPARATE WAYS OF USING A MUSICAL WORK.....	105
Sushch O.P. LEGAL NATURE OF EXCHANGE LEGAL RELATIONS.....	108
Tatulych I.Yu., Savchyn N.M. ATTORNEY'S PARTICIPATION IN CASES OF SEPARATE PROCEEDINGS.....	112
Yanovytska H.B. CERTAIN ASPECTS OF CONSUMER PROTECTION IN THE DRAFT LAW OF UKRAINE «ON CONSUMER PROTECTION».....	117

SECTION 4

ECONOMIC LAW; ECONOMIC PROCEDURAL LAW

Diuzhnyk D.O. SQUEEZE-OUT PROCEDURE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL PROPERTY PROTECTION STANDARDS.....	121
Lyha A.I. SOLVING PROBLEMS OF ENVIRONMENTAL SAFETY, IN ACTS OF INTERNATIONAL LAW IN THE SPHERE OF CONSUMER PROTECTION.....	126
Rusal L.M. DISADVANTAGES OF LEGAL REGULATION OF REAL ESTATE ACTIVITIES.....	132

SECTION 5

LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Bodnaruk M.I., Orlovskiy O.Ya. THE HUMAN'S RIGHT TO SOCIAL PROTECTION: MODERN APPROACHES TO ITS UNDERSTANDING	136
Boiko V.B. PLACE OF MEDIATION IN THE MECHANISM OF EMPLOYEES' LABOR RIGHTS PROTECTION.....	140
Kliets T.S. IMPROVEMENT OF LABOR LEGISLATION ON THE APPLICATION OF PENALTY RESPONSIBILITY OF THE EMPLOYER.....	144
Kupchak M.Ya., Samilo A.V. LEGISLATIVE CONFIRMATION AND APPLICATION OF THE PERSONNEL AUDIT AND OUTSOURCING PROCEDURE FOR BUSINESS ENTITIES.....	149
Parpan T.V. LEGISLATIVE CHANGES TO DEEPEN FLEXIBILIZATION IN LABOR LEGAL RELATIONS DETERMINED BY COVID-19 PANDEMIC.....	153
Sotskyi A.M. SIGNS AND CRITERIA FOR DETERMINING LABOR RELATIONS.....	157
Shcherbiuk N.Yu. INTERNATIONAL AND NATIONAL ASPECTS OF THE GENESIS OF THE RIGHT TO AN ADEQUATE STANDARD OF LIFE IN SOCIAL SECURITY LAW.....	160

SECTION 6

LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCE LAW

Barabash A.H., Stechenko K.L. OBJECTS OF NATURE RESERVE FUND: PROBLEMATIC ASPECTS OF THE DEFINITION AND CLASSIFICATION.....	163
Volokh P.V., Levchenko H.P., Ostrinina O.P. PARADIGM OF SOIL GRADING AND ECONOMIC EVALUATION OF AGRICULTURAL LANDS IN AGRARIAN LAW.....	168
Levchenko V.R., Volokh P.V., Levchenko B.R. AGRICULTURAL AND LEGAL ASPECTS OF ORGANIC PRODUCTION OF AGRICULTURAL PRODUCTS IN UKRAINE.....	176
Melnyk O.H. EFFECTIVE MANAGEMENT OF HOUSEHOLD WASTE IN THE CONTEXT OF THE INTRODUCTION OF A CIRCULAR ECONOMY IN UKRAINE, TAKING INTO ACCOUNT THE EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION.....	181
Pryshliak H.Ya. METHODOLOGICAL ASPECTS OF RESEARCH OF PREREQUISITES OF ORIGIN OF "ENVIRONMENTAL RIGHTS", WHICH ARE IMPORTANT IN THE MODERN CREATION OF THE STATE.....	186
Tuieva O.M. CURRENT LEGAL ISSUES OF STATE SUPPORT OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTION.....	191
Firsova N.V. PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE AGRICULTURAL SPHERE: PROBLEMS OF LEGAL COVERAGE.....	195

SECTION 7 ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS; FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW

Ahakarian R.S. METHODS OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF EXECUTIVE AUTHORITIES IN THE FIELD OF TRANSPORT.....	200
Baidiuk I.I. EVALUATION CRITERIA OF INTERACTION EFFICIENCY OF THE STATE BORDER SERVICE OF UKRAINE WITH OTHER LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES.....	208
Bukhanevych O.M., Martsynkevych V.A. TYPES OF PASSIVE INCOME.....	212
Harat M.R. OBJECT OF ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE FIELD OF URBAN PLANNING.....	217
Dolhopolov A.M., Nesin K.V. THE LAWYER'S REQUEST AS AN IMPORTANT FORM OF REALIZATION OF THE LAWYER'S RIGHT TO RECEIVE INFORMATION.....	220
Zyma O.T. PATIENT RIGHTS IN THE LAW OF UKRAINE "ON THE PUBLIC HEALTH SYSTEM".....	223
Kipcharskyi O.M. LEGAL REGULATION OF ACTIVITY JUDICIAL SECURITY SERVICE.....	227
Lyła-Barska A.V. DIGITALIZATION OF NOTARIAL ACTIVITIES IN UKRAINE.....	230
Maidanevych H.A. WAYS TO IMPROVE THE ENFORCEMENT OF JUDGMENTS.....	232
Muza O.V. THE ORGANIZATIONAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF PROVISION OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE CONDITIONS OF ESTABLISHMENT OF NEW DISTRICTS IN UKRAINE.....	236
Nehara R.V. CONFIRMATION OF THE LEVEL OF STATE LANGUAGE PROFICIENCY DURING ENTRY INTO CIVIL SERVICE: GENESIS AND CURRENT STATE.....	240
Ovcharenko A.S. HORIZONTAL TAX MONITORING AS A PROGRESSIVE WAY OF TAX CONTROL: PROSPECTS FOR IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	246
Parashchenko O.K. REGULATION OF TAX REGIMES IN UKRAINE: TERMINOLOGICAL ASPECT.....	250
Smakohrai M.K. PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF LIABILITY FOR TAX OFFENSES.....	254
Smernytskyi D.V. LEGAL BASIS OF ACADEMIC INTEGRITY IN THE FIELD OF SCIENTIFIC AND SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITY.....	258
Solodan K.V. IT-ACTIVITIES CONCEPT FOR TAXATION PURPOSE.....	261
Storozhuk I.P. INFORMATION COMPONENT OF THE TAX ADMINISTRATION PROCESS.....	264
Turovets Yu.M. FOREIGN EXPERIENCE OF PUBLIC MANAGEMENT OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF CONSTRUCTION.....	268
Khaider Said Dzhikhad Al-Saedi. CHARACTERISTICS OF THE COMPOSITION OF DISCIPLINARY OFFENSES OF CIVIL SERVANTS UNDER THE LAWS OF UKRAINE.....	272

SECTION 8 CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Hrab M.I. PROBLEMS OF TERMINOLOGICAL INACCURACIES IN DETERMINING THE TYPES OF ACCOMPLICES IN THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE.....	276
Zhdanova I.Ye., Kovalchuk L.V. CRIMINAL LIABILITY UNDER ARTICLE 111 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE.....	279
Larchenko M.O. THE INFLUENCE OF NEUROBIOLOGY ACHIEVEMENTS ON CRIMINAL LAW	282
Matviichuk M.A. THE CONCEPT OF THE PENITENTIARY CASE OF I. MALINOWSKI.....	288
Prodan T.V. COMBATING DOMESTIC VIOLENCE: EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES.....	296
Savchenko V.A. PROVIDING INADEQUATE QUALITY OF MEDICAL CARE TO CONVICTS, VIOLATION OF THE RIGHTS OF CONVICTS IN A DEMOCRATIC STATE: ISSUES AND WAYS TO IMPROVE.....	299
Stankevych Yu.V., Lykhova S.Ya. LEGAL PROTECTION AND THE INFLUENCE OF THE MECHANISM OF ITS FUNCTIONING ON LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF INTELLECTUAL PROPERTY.....	303
Tavolzhanska Yu.S. EXTENDED INTERPRETATION OF CRIMINAL LAW IN THE LIGHT OF INTERPRETATIVE REQUIREMENTS OF THE ECHR (BASED ON THE NORM ON CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR TORTURE).....	307

SECTION 9 CRIMINAL PROCESS AND FORENSIC SCIENCE; FORENSIC EXAMINATION; OPERATIVELY-SEARCH ACTIVITY

Anheleniuk A.-M.Yu. SOURCES OF OBTAINING EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS AND EVALUATION OF THEIR BELONGINGS DURING COURT SESSIONS.....	310
Bazhenova A.I. ON THE ISSUE OF THE EXPRESSIVENESS OF ARRESTING ON PROPERTY IN ORDER TO ENSURE THE PRESERVATION OF MATERIAL EVIDENCE IN THE CRIMINAL PROCEEDINGS OF UKRAINE.....	314
Bespalko I.L., Potapova L.V. SOME PROBLEM ISSUES IN CONSIDERING A REQUEST FOR APPLICATION OF A PRECAUTIONARY MEASURE IN THE FORM OF DETENTION IN CUSTODY (IN ABSENTIA).....	321
Vlasenko S.O. THE METHOD OF COMMITTING ILLEGAL POSSESSION OF VEHICLES AS AN ELEMENT OF FORENSIC CHARACTERISTICS.....	325
Zavydniak V.I. TACTICAL FEATURES OF CONDUCTING A SEARCH WHEN INVESTIGATING CRIMES COMMITTED BY AN OFFICIAL OF LEGAL ENTITIES OF PUBLIC LAW.....	329
Zavydniak I.O. ADMISSIBILITY OF EVIDENCE OBTAINED IN THE PROCESS OF PROVIDING INTERNATIONAL LEGAL AID, IN THE INVESTIGATION OF ECONOMIC CRIMES OF A TRANSNATIONAL CHARACTER.....	332
Kalancha I.H., Harkusha A.M. COPY OF ELECTRONIC INFORMATION AS EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS: PROCEDURAL AND TECHNICAL ASPECTS.....	336
Kravchuk P.Yu. INSPECTION DURING THE INVESTIGATION OF VIOLATIONS OF FIRE SAFETY AND IGNITION REQUIRED BY LEGISLATION.....	340
Myroshnychenko Yu.M. CONCEPTUAL APPROACHES TO THE CLASSIFICATION OF SEPARATE JUDICIAL METHODIC.....	345
Nikitenko V.M. PROBLEMS OF DETERMINING THE GROUNDS FOR THE APPLICATION OF A SPECIAL PRE-TRIAL INVESTIGATION.....	349
Ortynskiy V.L. LEGAL CONTENT OF THE BASIS FOR ENSURING THE RIGHT TO DEFENSE.....	353
Spasenko K.O. SOME DIRECTIONS OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL VIOLATIONS OF SAFETY RULES DURING PERFORMANCE OF WORK.....	356
Tuharova O.K. FACTUAL CONNECTION AS THE BASIS FOR CRIMINAL PROCEEDINGS' INDIRECT EVIDENCE FORMATION.....	359
Yaremchuk V.O. SCIENTIFIC AND TECHNICAL SUPPORT OF INVESTIGATIVE ACTIVITY WITH INVOLVEMENT OF CRIMINALISTICS KNOWLEDGE IN THE COMPETITIVE CRIMINAL PROCESS.....	363

SECTION 10 INTERNATIONAL LAW

Ustinova-Boichenko H.M., Barabash N.O., Chernysh T.V. HISTORICAL AND LEGAL PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF THE INSTITUTION OF EXTRADITION.....	365
--	-----

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ**LEGAL ASPECTS OF IMPROVING THE PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE**

Єрофєєнко Л.В., к.ю.н.,

доцент кафедри правового регулювання економіки

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

У статті охарактеризовано нормативні підходи до визначення поняття «інтелектуальна власність». Виявлено основні проблемні питання захисту права інтелектуальної власності в Україні, які проявляються в: недосконалості законодавства; відсутності створення ефективної системи збору та виплати винагороди авторам, виконавцям, виробникам фонограм, виробникам відеограм; відсутності спеціальних форм податкової звітності для організацій колективного управління правами; відсутності системи економічних стимулів (податкових, кредитних, страхових); «патентній міграції» тощо. Зазначено можливі ризики у відсутності правової охорони ОІВ за кордоном у процесі експорту продукції та технологій. Проаналізовано зміни до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями. Наголошено на впорядкуванні національного законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності та необхідності адаптації національного законодавства до правової системи Європейського Союзу з цього питання. У зв'язку зі зростанням важливості права інтелектуальної власності як юридичного явища та загальносвітової тенденції збільшення кількості справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в період економічного підйому акцентовано на необхідності появи та функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності, який би розглядав справи про порушення прав інтелектуальної власності. Запропоновано законодавчо вирішити питання закордонного патентування винаходів та необхідності посилення юридичної відповідальності за порушення у сфері інтелектуальної власності, зокрема щодо поширення піратської продукції. Зазначено організаційно-правові недоліки процедури захисту прав інтелектуальної власності, запропоновано способи, які допоможуть вирішити проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

Ключові слова: інтелектуальна власність, захист, законодавство, правова охорона, патентування винаходів.

The article describes the normative approaches to the definition of "intellectual property". The main problematic issues of protection of intellectual property rights in Ukraine are revealed, which are manifested: in the imperfection of the legislation; in the absence of creating an effective system of collection and payment of remuneration to authors, performers, producers of phonograms, producers of videograms; in the absence of special forms of tax reporting for organizations of collective management of rights; lack of a system of economic incentives (tax, credit, insurance); in "patent migration", etc. Possible risks in the absence of legal protection of IPR abroad in the export of products and technologies are indicated. The changes to some legislative acts of Ukraine concerning strengthening of protection and protection of the rights to trademarks and industrial designs and struggle against patent abuses are analyzed. Emphasis is placed on streamlining national legislation in the field of protection of intellectual property rights and the need to adapt national legislation to the legal system of the European Union on this issue. In connection with the growing importance of intellectual property rights as a legal phenomenon and the global trend of increasing the number of cases for the protection of intellectual property rights during the economic boom, emphasis was placed on the need for the Supreme Court of Intellectual Property to consider cases on infringement of intellectual property rights. It is proposed to legislatively address the issue of foreign patenting of inventions and the need to strengthen legal liability for infringements in the field of intellectual property, in particular regarding the distribution of pirated products. The organizational and legal shortcomings of the procedure for protection of intellectual property rights are indicated, a number of ways are proposed to help solve the problems of protection of intellectual property rights in Ukraine.

Key words: intellectual property, protection, legislation, legal protection, patenting of inventions.

Пріоритетами для соціально-економічного зростання кожної країни є ступінь розвитку та продуктивності інтелектуальної, творчої діяльності та рівень її інтенсивності, що своєю чергою дозволяє вивести державу на якісно інший щабель. Поступальний розвиток суспільства дає змогу констатувати, що однією з невід'ємних складових частин цього процесу є підвищення (як кількісне, так і якісне) інтелектуального потенціалу нації. Перш за все мається на увазі активне застосування науково-технологічних новацій, які зумовлюють зростання обсягів та якості виробництва та споживання. У сучасному світі важко уявити собі прогрес людини і сукупностей людей у різних сферах (культури, промисловості, охорони здоров'я тощо) без духовного розвитку суспільства та належного науково-технічного забезпечення. Обидва процеси є взаємопов'язаними та взаємозалежними одночасно.

Нині в Україні нагальною є потреба створення та реалізації адекватної моделі асиміляції інтелектуального потенціалу нації у внутрішній і міжнародній ринки, а також забезпечення системи ефективного захисту права інтелектуальної власності. Але при цьому варто врахувати не тільки українську специфіку формування і розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності, а й відповідний іноземний досвід, зокрема, щодо створення сучасного правового поля та запровадження дієвих механізмів реалізації правових норм [1].

Постановка проблеми. Нині розумова діяльність набуває дедалі більшого значення в різних видах діяльності суспільства. Саме тому в багатьох розвинутих країнах її розглядають як одну з головних складових частин національного багатства. Безумовно, творча діяльність людини має велику цінність і потребує всебічного правового регулювання та захисту з метою впорядкування суспільних відносин, які виникають у процесі діяльності людини, що супроводжується інтелектуальними здібностями. Результат такої діяльності обов'язково стає особистим немайновим правом особи, яке охороняється, гарантується та забезпечується державою.

В Україні захист інтелектуальної власності зумовлюється прийняттям нормативно-правових актів, в яких встановлюються, насамперед, обов'язкові правила поведінки для фізичних та юридичних осіб, які виступають учасниками відносин у сфері інтелектуальної власності. Але ця система захисту – це не тільки норми права, тому що важливим є також сам механізм реалізації правових норм на практиці, його ефективність, щоб права, свободи та законні інтереси осіб або не були порушені, або були захищені належним чином та компенсовані адекватно в разі їх порушення.

Хоча нині в Україні більш-менш вже сформована нормативно-правова база у сфері інтелектуальної власності та надалі ще відбувається реформування законодавства,

але, на жаль, незважаючи на це, залишається велика кількість неврегульованих питань, які потребують наукового дослідження. Цим визначається актуальність і підвищений інтерес до цієї галузі науки й практики.

Аналіз наукових досліджень. Питання, пов'язані зі станом розвитку відносин інтелектуальної власності, різнобічні її аспекти в Україні та за кордоном перебувають у центрі уваги спеціалістів у цій галузі: Г. Андрощука, Г. Боуена, О. Бутнік-Сіверського, С. Довгого, В. Дроб'язко, Л. Едвінсона, В. Жарова, К. Ідріса, В. Клявіна, О. Орлюка, О. Підопригори, Б. Прахова, О. Святоцького та інших авторів. Однак проблеми, пов'язані із захистом інтелектуальної власності як у нашій країні, так і у всьому світі, вийшли на перший план і стали вже не просто юридичним питанням, а й питанням виживання бізнесу, яке потребує наукового дослідження, з урахуванням реформування та вдосконалення чинного законодавства.

Метою статті є виявлення проблем захисту прав у сфері інтелектуальної власності, визначення пропозицій щодо вдосконалення законодавства з цього питання.

Викладення основного матеріалу. В умовах сьогодення інтелект, знання і творчий потенціал людини дедалі більше стають визначальними факторами розвитку українського суспільства. Переформатовано орієнтири, основні соціальні цінності, де фокусування сучасного цивілізованого світу зводиться до людини, її прав та свобод. Так, ч. 2 ст. 41 Конституції України передбачено право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності. Згідно з ч. 2 ст. 54 Конституції, громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом [2].

Цивільний кодекс України визначає поняття «право інтелектуальної власності», відображає його співвідношення з правом власності на річ, визначаються об'єкти, суб'єкти права, зміст майнових і особистих немайнових прав інтелектуальної власності, підстави їх виникнення, умови використання об'єктів інтелектуальної власності і передачі прав на них, визначаються наслідки порушення права інтелектуальної власності і способи судового захисту.

Нормативно термін «інтелектуальна власність» закріплено на міжнародному рівні в Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Відповідно до ст. 2 цієї Конвенції, «інтелектуальна власність» містить права, що належать до літературних, художніх і наукових творів, виконавчої діяльності артистів, звукозапису, радіо- і телепередач, винаходів у всіх сферах діяльності людини, наукових винаходів, промислових зразків, торговельних марок, фірмових найменувань і комерційних позначень, захисту від недобросовісної конкуренції, а також всі інші права, які є результатом інтелектуальної діяльності в промисловій, науковій, літературній та художній сферах [3].

Але, аналізуючи визначення поняття, запропоноване в Конвенції, варто акцентувати на тому, що вона не регламентує саме поняття інтелектуальної власності, натомість містить перелік прав особи, які позначають право інтелектуальної власності, тобто є результатом інтелектуальної діяльності людини в різних сферах суспільного життя.

Під інтелектуальною власністю необхідно розуміти не сам продукт інтелектуальної діяльності людини як такий, а право власності на певні категорії результатів інтелектуальної діяльності. Ці результати, з одного боку, потребують правової охорони, а з іншого боку мають інтелектуальний, творчий характер. І саме право на результати творчої, інтелектуальної діяльності, що мають об'єктивну новизну, є інтелектуальною власністю як такою [1].

Питання розробки ефективної системи захисту інтелектуальної власності у світі давно вже вийшли на перший план і стали не суто юридичною чи комерційною проблемою. На передній план нині виходять питання політики через всеохоплюючий характер «інтелектуалізації сучасності». І це, звичайно, вимагає зміни парадигми підходів до її вирішення. Все це призводить до того, що вироблення пріоритетів стимулювання розвитку та охорони інтелектуальної власності стають головною серцевиною усього комплексу політико-правових та економічних відносин, а також невід'ємною складовою частиною економічної безпеки як всередині кожної цивілізованої країни, так і в міжнародних відносинах.

Складність розв'язання зазначених проблем полягає в надзвичайно високому ступені динамічності й різнобічності відносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Зміст поняття «інтелектуальна власність» та його структура постійно розширюються і якісно оновлюються. Відносини, що виникають у зв'язку з цим, тісно пов'язані з найновітнішими технологіями – не лише в сенсі об'єкта цих відносин, але й їх регулювання та захисту, застосування нових підходів до забезпечення прав власності [4].

Станом на 2021 рік в українській державі поки що зберігається достатньо високий рівень інтелектуального потенціалу. Він спроможний продукувати наукові ідеї, які будуть користуватися попитом на міжнародній арені. Проте слід констатувати, що, на превеликий жаль, щороку наша країна втрачає можливість забезпечити ефективно використання цього потенціалу на шляху її інноваційно-інвестиційного розвитку та переходу до нового технологічного укладу виробництва. Без реалізації державної політики в цьому напрямі, її активної проєвропейської позиції щодо Лісабонської стратегії, Стратегії Європа 2020 – ініціатива Інноваційний союз, Дублінської декларації 2013 р. – Відкриті інновації 2.0, Європейської хмарної ініціативи, Стратегії єдиного цифрового ринку, визначення чітких пріоритетів та особливо збільшення витрат на проведення наукових досліджень і розробок, удосконалення способів та гарантій захисту прав винахідників усі подальші прагнення будуть марними.

Варто акцентувати на тому, що нині в національній економіці превалюють досить несприятливі умови не лише для самої винахідницької діяльності, а й для ефективного застосування винаходів за їх призначенням. І проблеми пов'язані не тільки з реформуванням законодавства, а й реформуванням всієї системи охорони прав інтелектуальної власності. Так, національне законодавство у сфері інтелектуальної власності досі не узгоджено з Цивільним кодексом України (згідно з прикінцевими та перехідними положеннями кодексу мало бути зроблено ще до 01.04.2003 р.) та законодавством Європейського Союзу. До цього часу законодавчо не врегульовані питання охорони наукових відкриттів, комерційної таємниці, раціоналізаторських пропозицій, фірмових найменувань, баз даних, порід тварин, діяльності патентних повірених, фольклору, народних художніх промислів і традиційних знань [4].

Чимало існує проблем у розробці та впровадженні оптимальної системи збору та виплати винагороди авторам, виконавцям, виробникам фонограм, виробникам відеограм, не запроваджено спеціальних форм податкової звітності для організацій колективного управління правами, крім щорічного звіту про їхню діяльність, не передбачена відповідальність за неподання звітності та подання фінансових звітів не тільки широкому загалу, а і відповідальному міністерству, яким в Україні є Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Все це вкрай негативно впливає на розвиток ринку авторського права і суміжних прав. Рівень збору винагороди за використання в країні творів, виконань, фонограм, відеограм є показником тінювого використання об'єктів авторського права і суміжних прав.

Також відсутня цілісна система правового забезпечення економічної підтримки (податкових, кредитних, страхових та інших засобів) у сфері створення та комерціалізації об'єктів права промислової власності з метою формування цивілізованого ринку цих об'єктів. Зокрема, не визначені мінімальні ставки винагороди винахідникам, авторам за використання об'єктів патентного права, не запроваджені механізми державної підтримки закордонного патентування винаходів, створених завдяки бюджетним коштам, відсутня методика визначення розміру шкоди, завданої порушенням прав на об'єкти промислової власності [4].

Чимала кількість потенційно значущих винаходів, отриманих українськими винахідниками, заявляються напряму в патентні відомства іноземних країн без подання попередньо заявки в патентне відомство України. Зростає несанкціонований витік винаходів з України, відбувається так звана «патентна міграція». Рівень патентів-втікачів становить 10–12% щорічного обсягу патентування. Найбільш ризикові сектори міграції – медичні препарати, ІТ-технології (системи та обладнання), фармакологія. Розширюється географія міграції: Російська Федерація (51%), США (11%), Південна Корея (9%), Тайвань (3%), Німеччина (2%) [5].

Така ситуація вказує на наявність можливих ризиків не тільки для творців та власників прав на об'єкти інтелектуальної власності, а й для держави загалом. Вбачаються можливі ризики також у відсутності правової охорони ОІВ за кордоном у процесі експорту продукції та технологій, а саме: втрата виключних прав експортерів на свою продукцію на іноземних ринках; можливість законного використання чи копіювання технологій або продуктів третіми особами; падіння доходів експортерів та зменшення їх частки на іноземних ринках; порушення експортерами виключних прав третіх осіб; судові позови до експортерів; заборона виробництва чи продажу продукції експортерів, конфіскація продукції як контрафактної. З огляду на такі обставини, питання закордонного патентування винаходів фактично стає загальнодержавним завданням, оскільки дозволяє забезпечити пріоритет України в досягненнях науки та високотехнологічному виробництві, підвищити міжнародну репутацію України у сферах науки та виробництва наукомісткої продукції, забезпечити контроль за поширенням військових, спеціальних і подвійних технологій, перешкоджати «патентній експансії» з боку іноземних учасників ринкових відносин, підвищити теперішню та майбутню конкурентоспроможність національних інноваційних компаній на світовому ринку, сприяти створенню національного високотехнологічного ринку, забезпечити конкурентну спроможність (особливо в галузях, пов'язаних із розробкою, виробництвом, продажем озброєння та військової техніки) [4].

Характерною для України є недооцінка в суспільстві значимості захисту прав інтелектуальної власності. Таке явище є значною мірою наслідком культурно-етичної спадщини минулого, коли в суспільстві переважала державна власність на результат творчості, а результати діяльності в науковій та культурній сферах вважалися надбанням усього народу. Це передусім вказує на те, що деформація правових понять у значній частині громадян підтримується невібагливістю їх вимог до якості пропозиції, що є нормою для малозабезпечених верств населення.

Непоодинокими є випадки, коли через низьку правову та економічну культуру суб'єкти науково-технічної та економічної діяльності добровільно відмовляються від використання наявних механізмів захисту своїх прав та інтересів як власники інтелектуальних здобутків.

Проблеми забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в Україні істотно визначаються значною нестачею кваліфікованих фахівців із цих питань, що потребують великого обсягу спеціальних теоретичних знань та практичного досвіду.

Обмежена платоспроможність населення України призводить до того, що в низці сфер, особливо щодо комп'ютерних програм, баз даних, аудіовізуальної продукції, діють стимули до споживання продукції, виготовленої з порушенням прав інтелектуальної власності, а зацікавленість в її виготовленні та поширенні зумовлюється одержанням високих прибутків, що стає можливим внаслідок недотримання прав інтелектуальної власності та несвоечасного застосування заходів цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності [6].

21 липня 2020 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями» (законопроект № 2258) та Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства» (законопроект № 2259) [7].

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями», серед іншого, передбачає:

щодо торговельних марок: доповнення переліку об'єктів торговельної марки такими позначеннями, як форма товарів та їх пакування; уточнення підстав для відмови в наданні правової охорони позначенню; можливість реєстрації колективної торговельної марки; уточнення порядку надання правової охорони за міжнародною реєстрацією; закріплення п'ятирічного строку невикористання торговельної марки як підстави для дострокового припинення дії свідоцтва на торговельну марку; посилення санкцій за порушення прав на торговельні марки, зокрема, застосування разового грошового стягнення за рішенням суду (від 10 до 50 тис. мінімальних заробітних плат) замість відшкодування збитків за неправомірне використання торговельної марки;

щодо промислових зразків: додатковий критерій охороноздатності – індивідуальний характер; зміна виду охоронного документа з патенту на свідоцтво; збільшення строку чинності прав на промисловий зразок із 15 років до не більше 25 років; уточнення умов надання правової охорони промислового зразку; правова охорона незареєстрованих промислових зразків за умови їх доведення до загального відома на території України; посилення санкцій за порушення прав на промисловий зразок, зокрема, застосування разового грошового стягнення за рішенням суду (від 10 до 50 тис. мінімальних заробітних плат) замість відшкодування збитків за неправомірне використання промислового зразка; адміністративний спосіб боротьби з патентними зловживаннями («патентним тролінгом») шляхом визнання недійсними свідоцтв на промислові зразки в Апеляційній палаті ("post-grant opposition").

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства», зокрема, передбачає:

щодо винаходів та корисних моделей: зміни в переліку об'єктів, на які поширюється правова охорона: об'єктом винаходу може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб), а об'єктом корисної моделі – лише пристрій або процес (спосіб); розширений перелік об'єктів, на які не поширюється правова охорона; перелік об'єктів, які можуть бути визнані такими, що явно впливають із рівня техніки, а тому не мають винахідницького рівня, наприклад, нові форми відомого з рівня техніки лікарського засобу, якщо вони істотно не відрізняються за ефективністю; можливість подання будь-якою особою мотивованого заперечення проти заявки протягом шести місяців від дати публікації відомостей про заявку на винахід; уточнення порядку надання додаткової охорони прав на винаходи (об'єктом якого є активний фармацевтичний

інгредієнт лікарського засобу, процес застосування лікарського засобу тощо); розширення переліку прав та обов'язків суб'єктів прав на винаходи (корисні моделі); можливість визнання прав на винахід і корисну модель недійсними в адміністративному порядку ("post-grant opposition") [7].

Велика надія покладається на те, що зазначені закони забезпечать досягнення в Україні європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності, впровадження ефективного механізму їхнього захисту та призведуть до покращення інвестиційного клімату.

Незважаючи на помітний прогрес, досягнутий останніми роками у сфері законодавчого забезпечення правової охорони інтелектуальної власності, на думку міжнародних експертів, її недосконалість все ще є одним із чинників, який перешкоджає створенню в Україні ефективної системи захисту прав інтелектуальної власності [6]. Так, занепокоєння ЄС, США та інших інвесторів викликає правозастосування – незадовільний стан рівня захисту прав інтелектуальної власності в Україні та, як наслідок, їх порушення в масовому масштабі. Вирішення цих проблем лежить у площині взаємодії між усіма органами виконавчої та судової гілки влади, діяльність яких пов'язана зі сферою інтелектуальної власності: Міністерство внутрішніх справ України, Антимонопольний комітет України, Служба безпеки України, Фіскальна служба, суди тощо.

Президентом України 29 вересня 2017 року видано Указ «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності» (ІР-Суду), що стало важливим етапом сучасної судової реформи, спрямованим на вдосконалення функціонування судової системи загалом, а також системи захисту прав інтелектуальної власності [8].

Необхідність появи Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні зумовлена, зокрема, такими факторами: зростання важливості права інтелектуальної власності як юридичного явища та загальносвітова тенденція збільшення кількості справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в період економічного підйому; нерівномірна кількість спорів, пов'язаних з інтелектуальною власністю, що розглядають судді в різних регіонах України, впливає на якість результату розгляду справи; проблема розмежування юрисдикцій під час розгляду спорів цієї категорії (нині спори з питань інтелектуальної власності розглядаються місцевими загальними судами, господарськими та адміністративними судами); достатня кількість підготовлених суддів, які отримали вищу освіту у сфері інтелектуальної власності; сформоване законодавство у сфері інтелектуальної власності, зокрема наявність нормативно-правових актів, що роз'яснюють алгоритм вирішення питань зазначеної категорії спорів [4].

Доцільність і своєчасність заснування в Україні такої спеціалізованої судової установи полягає в тому, що, по-перше, такий суд має бути сформований як окрема судова установа, яка розглядатиме усі спори, пов'язані з інтелектуальною власністю і розглядатиме справи, які зараз розглядаються в порядку господарського, цивільного, кримінального та адміністративного судочинства. Варто підкреслити, що Суд із питань інтелектуальної власності має розглядати не лише спори, пов'язані з промисловою власністю, але й спори, пов'язані з порушенням авторських і суміжних прав. Крім того, подібна судова установа в Україні має розглядати питання порушення патентних прав та інших прав, що притаманні праву інтелектуальної власності, а не лише питання кваліфікації в набутті патентних прав, як це прийнято в подібних європейських структурах.

По-друге, заслуговує на увагу пропозиція сформувати суддівський корпус не лише з професійних суддів, але й суддів-фахівців із технічною освітою, які мають діяти на однакових засадах і мати однакові повноваження з суддями-юристами. Паралельно необхідно впровадити закріплені Конституцією України принципи колегіального

розгляду спорів такими суддями та запровадити в утворених спеціалізованих судах колегіальний порядок вирішення спорів за участю спеціалістів із технічною освітою. Такий склад суду успішно зарекомендував себе в розвинутих країнах, зокрема в Німеччині та Швейцарії, де суди складаються з панелей суддів (як юристів, так і технічно кваліфікованих фахівців). Відповідна практика є корисною для впровадження в Україні, адже вона дає змогу скоротити витрати на провадження у справі, а взаємодія суддів-юристів та суддів-патентознавців забезпечує винесення особливо якісних рішень.

По-третє, існує позиція щодо необхідності віднесення до підвідомчості такого суду спорів, пов'язаних із захистом економічної конкуренції у сфері захисту прав інтелектуальної власності, які зараз вирішуються Антимонопольним комітетом України та про які йдеться у ст. 9 Закону України «Про захист економічної конкуренції» [4].

Наявність сучасної, міжнародно визнаної системи інтелектуальної власності є необхідним елементом для досягнення високого економічного та соціального розвитку будь-якої держави. Охорона інтелектуальної власності сприяє використанню та подальшому розвитку винахідницьких і творчих талантів та досягнень, підтримує та зберігає національний потенціал у сфері інтелектуальної діяльності та залучає інвестиції, стабілізуючи економічний стан, при якому як вітчизняні, так і зарубіжні інвестори можуть бути впевнені в тому, що їх права будуть поважатись. Створення саме такої системи має особливе значення для України – країни зі значним науково-технічним та інтелектуальним потенціалом [9].

Висновки. Нині в Україні більш-менш вже сформована нормативно-правова база у сфері інтелектуальної власності, проте й до цих пір ще залишається досить великі сектори неврегульованих відносин та проблем. Серед проблем забезпечення охорони права інтелектуальної власності найбільш актуальними є протидія випуску та обігові піратської продукції, в тому числі створення вебсайтів виключно для поширення піратських матеріалів, використання контрафактних та підроблених товарів, які завдають великих збитків бюджету, а також великої шкоди іміджу країни, тривалість оформлення патенту та товарної марки, охорона комп'ютерних програм та баз даних, охорона виробників аудіовізуальної продукції, охорона знаків для товарів та послуг (товарних знаків), відсутність належного інформаційного забезпечення діяльності в галузі охорони інтелектуальної власності тощо.

За останні роки неймовірно збільшилися обсяги глобальної міграції кваліфікованих фахівців (зокрема науковців і винахідників). Це нині сприймається як серйозна загроза економічній безпеці та майбутньому нашої держави.

Стосовно питання закордонного патентування винаходів, воно фактично стає загальнодержавним завданням, оскільки дозволяє забезпечити пріоритет України в досягненнях науки та високотехнологічному виробництві; підвищити міжнародну репутацію України у сферах науки та виробництва продукції; забезпечити контроль за поширенням військових, спеціальних і подвійних технологій; перешкоджати «патентній експансії» з боку іноземних учасників ринкових відносин; підвищити теперішню та майбутню конкурентоспроможність національних інноваційних компаній на світовому ринку; сприяти створенню національного високотехнологічного ринку; забезпечити конкурентну спроможність (особливо в галузях, пов'язаних із розробкою, виробництвом, продажем озброєння та військової техніки), що нині для України є дуже нагальним витребуванням.

Держава має підтримати закордонне патентування винаходів шляхом запровадження організаційно-економічного механізму, оскільки це вагомий стимул для здійснення наукових досліджень і розробок, підтримки експорту високотехнологічної продукції та забезпечення рівних умов

конкуренції для українських компаній на світових ринках, адже зростання кількості патентування розробок українських компаній та їх подальша оцінка як нематеріальних активів підвищить розмір чистих активів та основного капіталу компаній. Також необхідно передбачити законодавчі санкції за порушення порядку закордонного патентування.

Нагальною необхідністю є поява та функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності, яка зумовлена зростанням важливості права інтелектуальної влас-

ності як юридичного явища та загальносвітової тенденції збільшення кількості справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в період економічного підйому.

І, насамкінець, необхідно вдосконалити механізм правового забезпечення інституту запобіжних заходів у разі порушення прав інтелектуальної власності, а також провести модернізацію законопроектів щодо узгодження законів України у сфері охорони інтелектуальної власності із положеннями Цивільного кодексу України та законодавства ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування : практ. посіб. / Доріс Лонг та ін. Київ : «К.І.С.», 2007. 448 с.
2. Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / *Верховна Рада України*. Харків : Право, 2016. 82 с.
3. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: підписана у Стокгольмі 14 липня 1967 року та змінена 2 жовтня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169#Text.]. (дата звернення 12.08.2021)
4. Інтелектуальна власність: юридична форма – економічний зміст. *Юридична газета онлайн*. URL: <https://jur-gazeta.com/interview/intelektualna-vlasnist-yuridichna-forma--ekonomichniy-zmist.html> (дата звернення 12.08.2021)
5. Про проведення парламентських слухань на тему «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку» : Постанова ВРУ від 8 лютого 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2291-19#Text> (дата звернення 12.08.2021)
6. Про Рекомендації парламентських слухань "Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування" : Постанова ВРУ від 27 червня 2007 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2007. N 45. Ст. 524
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями : Закон України від 21 липня 2020 р. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2020. № 51. Ст. 481
8. Патентна активність українських винахідників за кордоном: вплив на економічну безпеку. *Юридична газета онлайн*. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/patentna-aktivnist-ukrayinskih-vinahidnikiv-za-kordonom-vpliv-na-ekonomichnu-bezpeku.html> (дата звернення 12.08.2021)
9. Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні / Міністерство юстиції. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4487 (дата звернення 12.08.2021)